

TOELICHTING bij het besluit tot aanwijzing van een beschermd
dorpsgezicht ex artikel 20 van de Monumentenwet in
EURSINGE, gemeente Havelte.

Het beschermde dorpsgezicht omvat het op de bijgevoegde kaart
(Rijksdienst voor de Monumentenzorg, tek. nr. 044a) door een
stippellijn omgrensde gebied.

De buurschap Eursinge behoort zowel oudheidkundig als uit een
oogpunt van dorpschoon tot een der meest waardevolle neder-
zettingen in de provincie. Langs de zuidelijke rand van de
fraaie Eursinger binnenes bevindt zich ter weerszijden van de
(vrij rechte) Eursingelaan een reeks oude boerderijen, die in
volmaakte harmonie met het landschap bijeen liggen. Opvallend
is het besloten karakter van de buurschap, veroorzaakt door de
talrijke eikebomen, die de samenhang tot stand brengen in de
groepering van de uiteengelegen opstallen. De woonhuizen en
schuren, die praktisch zonder uitzondering alle de hoofdken-
merken van de oude Drentse boerderijenbouw bezitten, zijn min
of meer ondergeschikt aan deze grootse beplanting. Een deel van
het aspect wordt voorts bepaald door het feit, dat de boerde-
rijen ten opzichte van elkaar ruim zijn gesitueerd. Deze situ-
atie is niet oorspronkelijk, zij is in hoofdzaak ontstaan door
afbraak van verschillende opstallen gedurende de laatste 150
jaar. Omstreeks 1820 bedroeg het aantal bebouwde erven zeker
het dubbele van dat wat men thans aantreft.

Dank zij het niet meer bebouwen van de door afbraak ontstane
open ruimten is de samenhang tussen de nu nog aanwezige opstal-
len op geen enkele wijze verstoord. Bijzonder gaaf is ook de
relatie tussen het boerderijenconglomeraat en het oostelijk
daarvan gelegen landgoed Overcinge. Dit grenst enerzijds aan
de es en de omschreven buurschap en anderzijds aan een uitge-
breid bosgebied; het huis komt voor op de monumentenlijst en
behoort tot een der belangrijkste gebouwen van de streek. Gele-
gen op een gedeeltelijk omgracht terrein en oorspronkelijk da-
terend uit de 17de eeuw, verkreeg het in 1850 zijn huidige uiter-
lijk. Speelden de vroegere bewoners in de historie van de provin-
cie en in het bijzonder in die van Havelte een voorname rol,

ook het huidige gebruik als volkshogeschool verleent aan het huis en omgeving grote bekendheid. Aan de noordzijde van het landgoed liggen twee boerderijen van oudheidkundige waarde, waarvan die aan de Overcingelaan no. 1 opvalt door de enorme haaks aangebouwde bijschuur. Tezamen vormen zij met het structureel daarbij behorend land de nooroostelijke begrenzing van het beschermde gebied.